ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 15. decembra 2009 *

Vo veci C-284/05,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 15. júla 2005,

Európska komisia, v zastúpení: G. Wilms a P. Aalto, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Fínskej republike, v zastúpení: T. Pynnä, E. Bygglin, J. Heliskoski a A. Guimaraes-Purokoski, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: fínčina.

ktorú v konaní podporujú:

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: J. Molde, splnomocnený zástupca,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: M. Lumma a U. Forsthoff, splnomocnení zástupcovia,

Helénska republika, v zastúpení: E.-M. Mamouna a K. Boskovits, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Talianska republika, v zastúpení: I. M. Braguglia splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. De Bellis, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Portugalská republika, v zastúpení: L. Inez Fernandes, splnomocnený zástupca,

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: A. Falk, splnomocnená zástupkyňa,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits a C. Toader, sudcovia C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (spravodajca), M. Ilešič, J. Malenovský a U. Lõhmus,

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. novembra 2008,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. februára 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor určil, že Fínska republika si tým, že v období od roku 1998 do roku 2002 oslobodila dovoz vojenských zariadení od cla, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývali z článku 26 ES, článku 20 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „Colný kódex Spoločenstva“), a v dôsledku toho zo Spoločného colného sadzobníka, a tým, že odmietla vypočítať, priznať a sprístupniť Komisii vlastné zdroje za uvedené obdobie,

ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo nesprístupnila Komisii tieto vlastné zdroje, si taktiež nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov Spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 155, s. 1), zmenené a doplnené nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1355/96 z 8. júla 1996 (Ú. v. ES L 175, s. 3, ďalej len „nariadenie č. 1552/89“), a z tých istých článkov nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev (Ú. v. ES L 130, s. 1; Mim. vyd. 01/003, s. 169).

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

2 Článok 2 ods. 1 rozhodnutia Rady 88/376/EHS, Euratom z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev (Ú. v. ES L 185, s. 24; Mim. vyd. 01/001, s. 176) a rozhodnutia 94/728/ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, s. 9) stanovuje:

„Nasledujúce príjmy tvoria vlastné zdroje vložené do rozpočtu spoločenstiev:

…

b) bežné colné tarifné poplatky a iné poplatky, ktoré sú alebo sa majú stanoviť inštitúciami spoločenstiev v súvislosti s obchodom s nečlenskými krajinami, a colné poplatky na produkty uvedené v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ;

…“

3 Článok 20 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „Colný kódex Spoločenstva“), stanovuje:

„1. Ak vznikne colný dlh, sú clo a platby dlžné na základe právnych predpisov založené na Colnom sadzobníku Európskych spoločenstiev.

…

3. Colný sadzobník Európskych spoločenstiev obsahuje:

a) kombinovanú nomenklatúru tovaru;

…

c) sadzby a iné podklady pre vymeriavania dávok bežne uplatňovaných pri tovare, ktorý je zahrnutý v kombinovanej nomenklatúre, ak ide o:

— clo; a,

…

d) zvýhodnené sadzobné zaobchádzania obsiahnuté v dohodách, ktoré spoločenstvo uzavrelo s niektorými krajinami alebo s niektorými skupinami krajín a ktoré upravujú poskytovanie zvýhodneného sadzobného zaobchádzania;

e) zvýhodnené sadzobné zaobchádzania prijaté jednostranne spoločenstvom vo vzťahu k niektorým krajinám, skupinám krajín alebo územiam;

f) autonómne dočasne pozastavujúce opatrenia poskytujúce zníženie alebo oslobodenie od dovozného cla na niektoré druhy tovarov;

g) iné sadzobné opatrenia vyplývajúce z ďalších platných predpisov spoločenstva.

…“

4 Článok 217 ods. 1 Colného kódexu Spoločenstva stanovuje:

„Colné orgány vypočítajú sumu dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcu z colného dlhu, ďalej len ‚sumu cla', akonáhle majú potrebné údaje, a zapíšu ju do účtovnej evidencie alebo do iného rovnocenného nosiča informácií (zápis).

…"

5 V rámci sprístupnenia vlastných zdrojov Spoločenstiev Komisii prijala Rada Európskej únie nariadenie č. 1552/89, ktoré bolo uplatniteľné v čase skutkových okolností v tejto veci až do 30. mája 2000. Toto nariadenie nahradilo od 31. mája 2000 nariadenie č. 1150/2000, ktorým sa vykonáva kodifikácia nariadenia č. 1552/89 bez toho, aby bol zmenený jeho obsah.

6 Článok 2 nariadenia č. 1552/89 stanovuje:

„1. Na účely uplatňovania tohto nariadenia vzniká nárok Spoločenstva na vlastné zdroje, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom bezodkladne po splnení podmienok týkajúcich sa zápisu nároku do účtovných kníh a upovedomenia dlžníka, ktoré sú ustanovené v colných predpisoch.

1a. Dátumom vzniku nároku uvedeného v odseku 1 je dátum zápisu do účtovných kníh, ktorý je stanovený v colných predpisoch.

…“ [*neoficiálny preklad*]

7 Článok 9 ods. 1 tohto nariadenie stanovuje:

„V súlade s postupom ustanoveným v článku 10 pripisuje každý členský štát vlastné zdroje na účet založený v mene Komisie v rámci štátnej pokladnice alebo orgánu, ktorý na tento účel určil.

Tento účet sa vedie bez poplatkov.“ [*neoficiálny preklad*]

8 Podľa článku 10 ods. 1 uvedeného nariadenia:

„Po odpočítaní nákladov na vyberanie vo výške 10 % v súlade článkom 2 ods. 3 rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom sa vklad vlastných zdrojov uvedený v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) daného rozhodnutia vykoná najneskôr v prvý pracovný deň nasledujúci po 19. dni druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nárok vznikol, v súlade s článkom 2 tohto nariadenia.

…“ [*neoficiálny preklad*]

9 Článok 11 nariadenia č. 1552/89 stanovuje:

„Akékoľvek omeškanie v prípade vkladu na účet uvedený v článku 9 ods. 1 má pre príslušný členský štát za následok vznik povinnosti platiť úroky podľa úrokovej sadzby platnej v príslušný deň pre operácie krátkodobého verejného financovania zvýšenej o dve percentá. Táto sadzba sa za každý mesiac meškania zvyšuje o 0,25 percenta. Zvýšená sadzba sa vzťahuje na celú dobu omeškania.“ [*neoficiálny preklad*]

10 Podľa článku 22 nariadenia č. 1150/2000:

„Nariadenie (EHS, Euratom) č. 1552/89 sa zrušuje.

Odkazy na vyššie uvedené nariadenia sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s korelačnou tabuľkou, ktorá je uvedená v časti A prílohy.“

11 Okrem okolnosti, že nariadenia č. 1552/89 a 1150/2000 odkazujú, jedno na rozhodnutie 88/376, a druhé na rozhodnutie 94/728, sú články 2 a 9 až 11 týchto dvoch nariadení v podstate rovnaké.

12 Rozhodnutím Rady 2000/597/ES, Euratom z 29. septembra 2000 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 253, s. 42; Mim. vyd. 01/003, s. 200) bola sadzba vo výške 10 % uvedená v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1150/2000 zvýšená na 25 %.

13 Odôvodnenie č. 1 uvedeného rozhodnutia stanovuje:

„Zasadnutie Európskej rady v Berlíne 24. a 25. marca 1999 prijalo, okrem iného, záver, že systém vlastných zdrojov spoločenstiev by mal byť spravodlivý, transparentný, finančne efektívny, jednoduchý a založený na kritériách, ktoré najlepšie vyjadrujú schopnosť každého členského štátu prispievať."

14 Nariadenie Rady (ES) č. 150/2003 z 21. januára 2003, ktorým sa odpúšťajú dovozné clá na určité zbrane a vojenské zariadenia (Ú. v. ES L 25, s. 1; Mim. vyd. 02/013, s. 15), prijaté na základe článku 26 ES, stanovuje vo svojom odôvodnení č. 5:

„S cieľom zohľadniť ochranu tajných vojenských údajov členských štátov je nevyhnutné ustanoviť osobitné administratívne postupy na odpúšťania colných sadzieb. Vyhlásenie príslušného orgánu členského štátu, pre ktorého ozbrojené sily sú zbrane alebo vojenské zariadenia určené, ktoré by sa mohlo taktiež použiť ako colné vyhlásenie, ktoré vyžaduje colný sadzobník, by predstavovalo príslušnú záruku, že sú tieto podmienky splnené. Vyhlásenie by sa malo vydávať v podobe certifikátu. Bolo by vhodné špecifikovať podobu, akú takýto certifikát musí mať, a taktiež by malo byť možné používať na vyhlásenia výpočtovú techniku."

15 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie ustanovuje podmienky pre autonómne odpúšťanie dovozných ciel na určité zbrane a vojenské zariadenia dovážané z tretích krajín orgánmi, ktoré sú poverené riadením vojenskej obrany členských štátov alebo v ich mene."

16 Článok 3 ods. 2 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Bez ohľadu na odsek 1, z dôvodov ochrany tajných vojenských údajov sa môže certifikát a dovážaný tovar predkladať iným orgánom, ktoré na tento účel určí dovážajúci členský štát. V takých prípadoch príslušný orgán vydávajúci certifikát zašle do 31. januára a 31. júla každého roku príslušným orgánom svojho členského štátu súhrnnú správu o takomto dovoze. Správa sa ma týkať obdobia 6 mesiacov, ktoré bezprostredne predchádzajú mesiac, v ktorom sa správa podáva. Musí obsahovať počty vystavených certifikátov a dátumy ich vystavenia, dátumy dovozu a celkovú hodnotu a hmotnosť brutto výrobkov dovezených na základe certifikátov."

17 V súlade so svojím článkom 8 sa nariadenie č. 150/2003 uplatňuje od 1. januára 2003.

Konanie pred podaním žaloby

18 Komisia začala proti Fínskej republike v roku 2001 prvé konanie týkajúce sa dovozu materiálu na vojenské účely oslobodeného od cla. Toto konanie bolo ukončené v roku 2003, počas ktorého sa začalo proti uvedenému členskému štátu konanie, o ktoré ide v tejto veci.

19 Listom z 15. októbra 2003 Komisia vyzvala Fínsku republiku, aby vypočítala výšku súm neodvedených Spoločenstvu za dovoz vojenského materiálu oslobodeného od cla za

rozpočtové roky 1998 až 2002, sprístupnila tieto zdroje Komisii a zaplatila v súlade s článkom 11 nariadenia č. 1150/2000 úroky z omeškania.

20 Vo svojej odpovedi z 11. decembra 2003 Fínska republika uviedla, že vzhľadom na svoju osobitnú situáciu mala právo sa odchýliť od Spoločného colného sadzobníka na základe článku 296 ods. 1 písm. b) ES, pretože dovoz zariadení určených len na vojenské účely má za cieľ chrániť základné záujmy vlastnej bezpečnosti.

21 Po doručení odpovede od Fínskej republiky vydala Komisia 7. júla 2004 odôvodnené stanovisko, v ktorom vyzvala tento členský štát na prijatie opatrení potrebných na to, aby vyhovel tomuto stanovisku v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Fínska republika odpovedala na uvedené odôvodnené stanovisko 2. septembra 2004 zopakovaním a spresnením už predtým uvedených tvrdení.

22 Vzhľadom okolnosti predložené Fínskou republikou sa Komisia domnievala, že daný členský štát nevyhovel odôvodnenému stanovisku a podala túto žalobu.

23 Predseda Súdneho dvora uznesením z 13. septembra 2007 vyhovel návrhom na vstup do konania Dánskeho kráľovstva, Spolkovej republiky Nemecko, Helénskej republiky, Talianskej republiky, Portugalskej republiky a Švédskeho kráľovstva ako vedľajších účastníkov konania na podporu Fínskej republiky.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

24 Komisia tvrdí, že Fínska republika sa nesprávne odvoláva na článok 296 ES, na základe ktorého odmieta zaplatiť clo zodpovedajúce dotknutým dovozom, keďže vyberanie uvedeného cla neohrozuje základné záujmy vlastnej bezpečnosti tohto členského štátu.

25 Komisia považuje dôvody Fínskej republiky založené na tvrdení, že jej nemožno poskytnúť informácie týkajúce sa dovozov vojenských zariadení, a teda bezpečnosti tohto členského štátu, a že v dôsledku toho nemusí dotknuté clo odviesť, za nesprávne.

26 Komisia tvrdí, že opatrenia zavádzajúce odchýlky alebo výnimky, akým je najmä článok 296 ES, treba vykladať doslovne. Dotknutý členský štát, ktorý sa odvoláva na uplatnenie tohto článku, musí teda preukázať, že spĺňa všetky podmienky stanovené v tomto článku, keď sa snaží uplatniť výnimku z článku 20 Colného kódexu Spoločenstva, kde sa nachádza všeobecná zásada vyberania cla, ako ju uvádza článok 26 ES.

27 Komisia sa tiež domnieva, že samotná okolnosť, že výrobky uvádza zoznam stanovený rozhodnutím Rady 255/58 z 15. apríla 1958, ktorý vymedzuje výrobky, na aké sa môže uplatniť článok 296 ods. 1 písm. b) ES, sama osebe nepostačuje na uplatnenie tohto ustanovenia, ktoré predpokladá splnenie všetkých v ňom stanovených podmienok.

28 Komisia tvrdí, že Fínska republika musí v dôsledku toho preukázať prostredníctvom konkrétneho a podrobného dôkazu, že vyberanie dovozného cla dotknutého v tejto veci ohrozuje jej základné záujmy bezpečnosti.

29 V tejto súvislosti sa Komisia domnieva, že jej nebola doručená podrobná odpoveď, ktorá by na základe presných čísel dostatočne dokazovala, že pokiaľ by Fínska republika vyberala z dotknutých dovozov clá stanovené colnou právnou úpravou Spoločenstva, nemohla by dostatočné chrániť základné záujmy vlastnej bezpečnosti. Ani doložky o dôvernosti uvedené v medzinárodných dohovoroch, ani tvrdenia tohto členského štátu, že vojenské tajomstvo bráni uplatneniu colnej právnej úpravy Spoločenstva, takým dôkazom nie sú.

30 Komisia tvrdí, že nikdy nevyžadovala porušenie doložiek o dôvernosti. Žiadala iba to, aby sa dotknuté clá vybrali a aby sa jej sprístupnili. Domnieva sa, že podľa právnej úpravy Spoločenstva colné konanie zaručuje dôvernosť spracovaných údajov. Dohľad nad dodržiavaním dôvernosti navyše prislúcha Fínskej republike, takže sa nemôže odvolávať na ohrozenie záujmov svojej bezpečnosti tým, že bude tvrdiť, že jej vlastné colné orgány nedodržiavajú pravidlá Colného kódexu Spoločenstva v danej oblasti.

31 Komisia tiež uviedla, že nijaký iný členský štát, ktorý podlieha colnej právnej úprave Spoločenstva, sa nesťažoval na spôsob, akým inštitúcie Spoločenstva nakladali s informáciami vzťahujúcimi sa vyberanie dovozného cla na vojenské zariadenia a odvádzanie zodpovedajúcich zdrojov Spoločenstvu.

32 Komisia zdôrazňuje, že nevyberanie sporného cla Fínskou republikou spôsobuje nerovnosť medzi členskými štátmi vo vzťahu k ich prispievaniu do rozpočtu Spoločenstva.

33 Fínska republika sa domnieva, že podľa článku 296 ods. 1 písm. b) ES majú členské štáty širokú mieru voľnej úvahy pri opatreniach ktoré prijímajú na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a týkajú sa tovarov, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia uvedené v článku 296 ods. 1 písm. b). Toto ustanovenie im tak poskytuje možnosť odchýliť sa od článku 26 ES a Colného kódexu Spoločenstva v prípade dovozu zariadení určených len na vojenské účely, aby mohli chrániť základné záujmy vlastnej bezpečnosti zohľadnením svojej osobitnej situácie.

34 Fínska republika uvádza, že článok 296 ES má širokú pôsobnosť a neobmedzuje sa len na niektoré ustanovenia Zmluvy. Umožňuje teda odchýliť sa od ustanovenia článku 26 ES, ktoré má slúžiť ako právny základ pre normotvorcu Spoločenstva na prijatie colnej právnej úpravy.

35 Fínska republika zastáva názor, že je oprávnená posudzovať opatrenia potrebné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti, a tvrdí, že aby mohol Súdny dvor preskúmať, či dotknutý členský štát nezneužíva svoje práva, má tento štát spresniť základné záujmy svojej bezpečnosti, ktorých sa dovoláva, a preukázať, že dotknuté opatrenia prijal v presvedčení, že na zabezpečenie uvedených záujmov boli nevyhnutné.

36 Fínska republika tvrdí, že v prípade dovozu dotknutého vojenského obranného materiálu nemohla postupovať podľa colného konania Spoločenstva bez toho, aby riskovala, že sa o informáciách podstatných pre jej bezpečnosť dozvie tretia osoba. Dodáva, že na zabezpečenie dodávok materiálu na vysokej technickej úrovni na

obranné účely musela veľmi prísne dodržiavať doložky o dôvernosti, ktoré uzavrela s predávajúcimi štátmi pred jej pristúpením k Európskej únii.

37 Pokiaľ ide o clo, Fínska republika tvrdí, že potreba odvolávať sa na článok 296 ES závisí v podstate od toho, či má dotknutý členský štát dôležitý vojenský priemysel, ako aj od povahy dovezeného materiálu a rozsahu, v akom je tento členský štát závislý od dovozu. Dotknutý členský štát totiž má dohliadať na dodržiavanie základných záujmov vlastnej bezpečnosti a stanoviť, od ktorých ustanovení Zmluvy sa podľa článku 296 ES musí odchýliť.

38 Fínska republika zdôrazňuje, že zoznam vojenských zariadení, ktoré oslobodzuje od dovozného cla, nie je v zásade širší než zoznam stanovený podľa článku 296 ods. 2 ES. Dodáva, že na základe nariadenia č. 150/2003 bol výber dovozného cla na takéto zariadenia už vylúčený od 1. januára 2003. Od tohto dňa boli záujmy Fínskej republiky, pokiaľ ide o dovezený materiál na vojenské účely, chránené ustanoveniami uvedeného nariadenia. Takáto potreba ochrany však existovala aj s ohľadom na predtým dovezené tovary. Fínska republika zdôrazňuje, že jej záujmy v oblasti dovozu obranného vojenského materiálu boli v decembri 2002 rovnaké ako v januári 2003.

39 Fínska republika tvrdí, že skutočnosť, že členský štát oslobodil od dovozného cla vojenský materiál na základe článku 296 ES, nevyhnutne neporušuje zásadu riadneho finančného hospodárenia, ktorá stanovuje spravodlivé rozdelenie rozpočtových nákladov medzi členské štáty.

40 Fínska republika ďalej zastáva názor, že článok 307 ES sa v prejednávanej veci neuplatní, pretože jej postup bol v súlade s právnom Spoločenstva, a najmä s článkom 296 ES. V odpovedi Komisii, ako aj subsidiárne tento členský štát tvrdí, že doložky o dôvernosti uvedené v zmluvách uzavretých pred jeho pristúpením

k Európskej únii, ale čiastočne vykonané až po tomto pristúpení, nemožno spochybniť ani opätovne prejednať bez ohrozenia výkonu samotných zmlúv, a teda jeho bezpečnosti.

41 Fínska republika subsidiárne navrhuje, pokiaľ ide o platenie prípadných úrokov z omeškania, že majú začať plynúť až od odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku vzhľadom na mimoriadne dlhú dobu konania a na odmietnutie Komisie začať vyjednávanie o podmienečnom zaplatení.

Posúdenie Súdnym dvorom

42 Colný kódex Spoločenstva stanovuje vyberanie cla z dovozu tovaru na vojenské účely, akými sú v tejto veci dovozy z tretích štátov. Nijaké ustanovenie colnej právnej úpravy Spoločenstva neupravovalo v čase sporných dovozov, t. j. od 1. januára 1998 do 31. decembra 2002, osobitné oslobodenie od dovozného cla takéhoto druhu tovaru. V dôsledku toho v tomto období ani neexistovalo, výslovné oslobodenie od povinnosti odviesť príslušným orgánom dlžné clo spolu s prípadnými úrokmi z omeškania.

43 Zo skutočnosti, že nariadenie č. 150/2003 stanovuje odpustenie dovozných ciel na určité zbrane a vojenské zariadenia od 1. januára 2003, možno vyvodiť, že normotvorca Spoločenstva predpokladal, že dovtedy existovala povinnosť odviesť uvedené clá.

44 Fínska republika nikdy nepopierala existenciu sporných dovozov počas zohľadňovaného obdobia. Spochybnila len nárok Spoločenstva na dotknuté vlastné zdroje, pričom tvrdila, že na základe článku 296 ES povinnosť platiť clo z vojenského materiálu dovezeného z tretích štátov by vážne zasiahla do základných záujmov jej bezpečnosti.

45 Hoci podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora prináleží členským štátom prijať primerané opatrenia na zabezpečenie svojej vnútornej a vonkajšej bezpečnosti, neznamená to, že na tieto opatrenia sa vôbec nevzťahuje právo Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. októbra 1999, Sirdar, C-273/97, Zb. s. I-7403, bod 15, a z 11. januára 2000, Kreil, C-285/98, Zb. s. I-69, bod 15). Ako už Súdny dvor konštatoval, Zmluva stanovuje výslovné odchýlky uplatniteľné v situáciách, keď môže dôjsť k ohrozeniu verejnej bezpečnosti len vo svojich článkoch 30 ES, 39 ES, 46 ES, 58 ES, 64 ES, 296 ES a 297 ES, ktoré sa týkajú výnimočných a jasne definovaných prípadov. Z toho nemožno vyvodiť záver, že Zmluva stanovuje všeobecnú výhradu, ktorá vylučuje všetky opatrenia prijaté na účely verejnej bezpečnosti z pôsobnosti práva Spoločenstva. Uznanie existencie tejto výhrady bez ohľadu na osobitné požiadavky stanovené Zmluvou by mohlo ohroziť záväzný charakter práva Spoločenstva a jeho jednotné uplatnenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2003, Dory, C-186/01, Zb. s. I-2479, bod 31 a citovanú judikatúru).

46 Okrem toho sa odchýlky stanovené v článkoch 296 ES a 297 ES, ako vyplýva z ustálenej judikatúry týkajúcej sa odchýlok zo základných slobôd, majú vykladať doslovne (pozri najmä rozsudky z 31. januára 2006, Komisia/Španielsko, C-503/03, Zb. s. I-1097,

bod 45; z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-490/04, Zb. s. I-6095, bod 86, a z 11. septembra 2008, Komisia/Nemecko, C-141/07, Zb. s. I-6935, bod 50).

47 Presnejšie, pokiaľ ide o článok 296 ES, treba uviesť, že hoci tento článok upravuje možnosť členského štátu prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti alebo na ochranu informácií, ktorých prezradenie by bolo v rozpore s jeho záujmami, nemožno ho vykladať tak, že priznáva členským štátom právo, ktoré im umožňuje odchýliť sa od ustanovení Zmluvy len odvolaním sa na uvedené záujmy.

48 Navyše v oblasti dane z pridanej hodnoty Súdny dvor v rozsudku zo 16. septembra 1999, Komisia/Španielsko (C-414/97, Zb. s. I-5585), rozhodol o nesplnení povinnosti z dôvodu, že Španielske kráľovstvo nepreukázalo, že oslobodenie dovozu a nadobudnutia vojenských zariadení, munície a materiálu určeného len na vojenské účely od uvedenej dane, ktoré bolo upravené španielskym zákonom, bolo odôvodnené na základe článku 296 ods. 1 písm. b) ES potrebou chrániť základné záujmy bezpečnosti tohto členského štátu.

49 V dôsledku toho je na členskom štáte, ktorý sa dovoláva článku 296 ES, aby preukázal potrebu použitia výnimky stanovenej v uvedenom článku s cieľom chrániť základné záujmy svojej bezpečnosti.

50 Vzhľadom na tieto úvahy je neprípustné, aby sa členský štát odvolával na zdraženie dovozu vojenského materiálu z dôvodu uplatnenia cla na dovoz takého materiálu

z tretích štátov, aby tak predišiel, na úkor ostatných členských štátov, ktoré vyberajú a odvádzajú clo za tieto dovozy, záväzkom, ktoré mu vyplývajú z povinnosti solidárneho spolufinancovania rozpočtu Spoločenstva.

51 Pokiaľ ide o tvrdenia, že colné konania Spoločenstva nemôžu zabezpečiť ochranu bezpečnosti Fínskej republiky s ohľadom na požiadavky dôvernosti uvedené v dohodách uzavretých s vyvážajúcimi štátmi, treba zdôrazniť, ako Komisia správne uviedla, že do uplatnenia colného režimu Spoločenstva sa zapájajú zástupcovia Spoločenstva aj členských štátov, ktorí sú v prípade nakladania s citlivými údajmi viazaní povinnosťou mlčanlivosti tak, aby chránili základné záujmy bezpečnosti členských štátov.

52 Navyše vyhlásenia, ktoré majú členské štáty pravidelne vypĺňať a doručovať Komisii, nie sú natoľko podrobné, aby mohli spôsobiť ujmu na záujmoch uvedených štátov v oblasti bezpečnosti či dôvernosti.

53 Za týchto podmienok a v súlade s článkom 10 ES týkajúcim sa povinnosti členských štátov uľahčiť Komisii plnenie jej poslania spočívajúceho v zabezpečení uplatňovania ustanovení Zmluvy majú jej tieto štáty predkladať dokumenty potrebné na overenie správnosti platieb vlastných zdrojov Spoločenstva. Táto povinnosť však nebráni, ako generálny advokát zdôraznil v bode 168 svojich návrhov, aby sa členské štáty na základe článku 296 ES podľa okolností konkrétneho prípadu a výnimočne rozhodli obmedziť informáciu na určité prvky dokumentu alebo ju úplne odmietli poskytnúť.

54 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy Fínska republika nepreukázala splnenie podmienok na uplatnenie článku 296 ES.

55 Čo sa týka návrhu Fínskej republiky o obmedzení účinku tohto rozsudku s ohľadom na platenie úrokov z omeškania až odo dňa jeho vyhlásenia, treba uviesť, že ako odôvodnenie k tomuto návrhu bola uvedená mimoriadne dlhá doba konania a odmietnutie Komisie začať vyjednávanie o podmienečnom zaplatení.

56 V tejto súvislosti treba pripomenúť že Súdny dvor môže iba výnimočne, uplatniac všeobecnú zásadu právnej istoty obsiahnutú v právnom poriadku Spoločenstva pristúpiť k obmedzeniu možnosti akejkoľvek osoby dovolávať sa ním vyloženého ustanovenia, ktorým by chcela spochybniť právne vzťahy, ktoré vznikli v dobrej viere (pozri najmä rozsudok z 23. mája 2000, Buchner a i., C-104/98, Zb. s. I-3625, bod 39).

57 Súdny dvor totiž pristúpil k tomuto riešeniu len za veľmi výnimočných okolností, keď existuje riziko vážnych ekonomických dôsledkov, predovšetkým vzhľadom na veľký počet právnych vzťahov, ktoré vznikli v dobrej viere na základe právnej úpravy, ktorá bola považovaná za platnú a účinnú, a javí sa, že jednotlivci aj vnútroštátne orgány boli nabádaní k správaniu, ktoré nie je v súlade s právom Spoločenstva z dôvodu objektívnej a vážnej neistoty týkajúcej sa dosahu ustanovení práva Spoločenstva, ku ktorej prípadne mohlo prispieť i správanie iných členských štátov alebo Komisie (rozsudok z 12. septembra 2000, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-359/97, Zb. s. I-6355, bod 91).

58 Aj za predpokladu, že rozsudky vydané na základe článku 226 ES by mali rovnaké účinky ako rozsudky vydané na základe článku 234 ES, a že teda úvahy o právnej istote by mohli viesť k nevyhnutnosti výnimočne obmedziť ich časové účinky (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. júna 2007, Komisia/Grécko, C-178/05, Zb. s. I-4185, bod 67; a z 12. februára 2009, Komisia/Poľsko, C-475/07, bod 61, ako aj z 26. marca 2009,

Komisia/Grécko, C-559/07, bod 78), stačí uviesť, že Fínska republika sa vo svojich písomných pripomienkach ani na pojednávaní nijako nepokúsila preukázať existenciu rizika vážnych ekonomických dôsledkov.

59 Návrh Fínskej republiky, ktorý sa týka obmedzenia časových účinkov tohto rozsudku, preto treba zamietnuť.

60 Z uvedeného vyplýva, že Fínska republika si tým, že v rokoch 1998 až 2002 oslobodila dovoz vojenských zariadení od cla, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývali z článku 26 ES, článku 20 Colného kódexu spoločenstva, a teda zo Spoločného colného sadzobníka, a tým, že odmietla vypočítať, priznať a sprístupniť Komisii vlastné zdroje za uvedené obdobie, ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo nesprístupnila Komisii tieto vlastné zdroje, si taktiež nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia č. 1552/89 a tých istých článkov nariadenia č. 1150/2000.

O trovách

61 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže

Komisia navrhla zaviazať Fínsku republiku na náhradu trov konania a Fínska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

62 Podľa odseku 4 prvého pododseku toho istého článku Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Talianska republika, Portugalská republika a Švédske kráľovstvo, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Fínska republika si tým, že oslobodila v období od roku 1998 do roku 2002 dovoz vojenských zariadení od cla, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývali podľa článku 26 ES z článku 20 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, a teda zo Spoločného colného sadzobníka, a tým, že odmietla vypočítať, priznať a sprístupniť Komisii Európskych spoločenstiev vlastné zdroje za uvedené obdobie, ako aj tým, že odmietla zaplatiť úroky z omeškania po tom, čo nesprístupnila Komisii Európskych spoločenstiev tieto vlastné zdroje, si taktiež nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 2 a 9 až 11 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov Spoločenstiev, zmenené a doplnené nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1355/96 z 8. júla 1996, a z tých istých článkov nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 94/728/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstiev.

2. Fínska republika je povinná nahradiť trovy konania.

3. Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Talianska republika, Portugalská republika a Švédske kráľovstvo, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy